

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

882

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de miljoenenclaim aan een thuiszorgorganisatie van Achmea. (Ingezonden 28 oktober 2009)

1

Wat is uw reactie op het bericht dat Achmea een miljoenenclaim aan AWBZ-gelden voor de thuiszorgorganisatie STN in Zoetermeer heeft en ook Agis de zorgovereenkomst met STN verbreekt?¹

2

Erkent u dat u op de hoogte was van de constructie van stichtingen en BV's van thuiszorgorganisaties die allen verbonden zijn met Optima Zorg BV en in Waterland Private Equity Investments zijn ondergebracht?²

3

In hoeverre zijn de andere bedrijfsonderdelen van Optima Zorg BV ook onderdeel van de miljoenenclaim? Kunt u uw antwoord toelichten?

4

Bent u bereid naast de zorgkantoren van Achmea en Agis ook andere zorgkantoren te wijzen op de verantwoording van STN/Optima Zorg BV? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u de Kamer informeren over de bereidheid van de zorgkantoren om deze thuiszorg BV's te onderzoeken?

5

Erkent u dat door het liberaliseren van de thuiszorg, de komst van vele BV's onder stichtingen en de onderaanbestedingconstructies, het moeilijker is om de doelmatige inzet van zorggeld te controleren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?

6

Wanneer de verantwoording van de zorggelden onvoldoende is, hoe staat het dan met de kwaliteit van de (thuis)zorg van STN/Optima Zorg BV? Wie heeft daarop gecontroleerd en bent u bereid om de Inspectie te vragen alle thuiszorgonderdelen van Optima Zorg BV te controleren op de kwaliteit van de zorg?

7

Hoeveel mensen krijgen/kregen zorg via STN of andere zorg BV's van Optima Zorg BV?

8

Bent u bereid te onderzoeken hoeveel mensen wel eigen bijdragen betaald hebben voor zorg, maar die niet hebben gekregen en hen het geld terug te betalen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u de Kamer op de hoogte houden van het aantal mensen dat het betreft en de voortgang met het terugbetalen van de eigen bijdragen?

9

Erkent u dat de vele schandalen in de thuiszorg blootleggen dat de controle op kwaliteit en het besteden van het geld onvoldoende mogelijk is? Zo

nee, hoeveel meer schandalen zijn er nodig voor u dit wel erkent? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?

10

Erkent u tevens dat de mogelijkheid om thuiszorg te geven zonder enkele voorwaarde (vrije toetreding in de thuiszorg), en door de mogelijkheid van onderaanbestedingen, mensen aantrekt die met belastinggeld andere zaken doen dan de zorg verlenen waarvoor het geld bedoeld is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid om de Wet toelating zorginstellingen te wijzigen en stevige toelatingscriteria op te stellen om een thuiszorgorganisatie te starten?

¹ De Telegraaf, 27 oktober 2009: «Miljoenenclaim aan awbz-gelden» http://www.telegraaf.nl/binnenland/5169001/_Miljoenenclaim_aan_awbz-gelden_.html
² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1790.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bussemaker** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 7 december 2009)

1

Het bericht in De Telegraaf van 27 oktober 2009 geeft aan dat er een juridische procedure loopt van Stichting Thuiszorg Nederland (STN) zowel tegen Achmea als Agis. Inmiddels heeft de rechter uitgesproken dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid het

onaanvaardbaar is dat Achmea geen contract voor 2010 aangaat met thuiszorgaanbieder STN. Met het niet aanbieden van een nieuw contract zet Achmea meteen het zwaarste middel in, terwijl van haar verwacht kan worden dat zij eerst minder zware middelen inzet, indien zij van mening is dat de bedrijfsvoering van STN niet op orde is, aldus de rechter. Agis heeft nog niet de gemotiveerde beslissing op papier van de rechter ontvangen en weet dus niet wat de reden is van de beslissing van de rechter dat Agis voor 2010 een contract met STN dient te sluiten.

2
Ja.

3
De miljoenenclaim is een gevolg van uitkomsten van materiële controles uitgevoerd bij Stichting Thuiszorg Nederland door de verschillende zorgkantoren. De zorgkantoren hebben overeenkomsten afgesloten met de Stichting Thuiszorg Nederland en op de gedeclareerde zorg van STN zijn de zogenaamde materiële controles uitgevoerd. De claim heeft dan ook geen betrekking op andere bedrijfsonderdelen van Zorg Holding BV.¹

4
Naast de zorgkantoren van Achmea en Agis is het zorgkantoor van CZ een derde contracterende partij. Ook CZ heeft materiële controles uitgevoerd bij STN en terugvorderingen ingesteld. Achmea en Agis zijn in gesprek met STN over de verantwoording van de beschikbaar gestelde middelen.

5 en 6
In de Regeling Administratieve Organisatie en Interne Controle AWBZ-zorgaanbieders van de NZa is vastgelegd dat de zorgaanbieder vastlegt of, en zo ja, in welke mate er bij AWBZ-zorg sprake is van onderaanneming c.q. uitbesteding. De zorgaanbieder verstrekt deze informatie aan het zorgkantoor. In de Regeling Controle en Administratie AWBZ-verzekeraars van de NZa is vastgelegd dat de AWBZ-verzekeraar in voldoende mate erop toeziet dat de kwaliteit en de organisatie van de zorgverlening in verhouding staan tot de kosten van de zorgverlening. Eveneens is in deze Regeling vastgelegd dat de

AWBZ-verzekeraar, via de te sluiten overeenkomsten, inzicht verkrijgt in welke mate gecontracteerde zorgaanbieders zorg uitbesteden aan andere zorgaanbieders of zelfstandigen zonder personeel, die uiteindelijk de zorg daadwerkelijk verlenen. De AWBZ-verzekeraar gebruikt deze informatie om te toetsen of de kwaliteit van de afgesproken zorgverlening (en zorgcontinuïteit) gewaarborgd blijft en of AWBZ-middelen niet oneigenlijk of ondoelmatig worden aangewend. Verder gebruikt de AWBZ-verzekeraar deze informatie bij het zorginkoopproces. Naar aanleiding van toegepaste constructies (zoals bijvoorbeeld het feit dat Zorg Holding BV per 24 oktober 2008 bestuurder is geworden van STN) onderneemt de AWBZ-verzekeraar actie in de vorm van nader onderzoek. De NZa houdt toezicht op de uitvoering van de AWBZ door AWBZ-verzekeraars/zorgkantoren. Daarbij heeft de NZa inmiddels een specifiek onderzoek gestart naar STN. Het onderzoek van de NZa is gericht op de naleving van de Wet marktordening gezondheidszorg (WVG), in het bijzonder naar het naleven van de tariefsbepalingen en de inrichting van de administratieve organisatie en interne controle. Met name wordt beoordeeld of STN voldoet aan de bepalingen van artikel 36 WVG, waarin is bepaald dat uit de administratie moet blijken dat de gedeclareerde zorg daadwerkelijk is geleverd. De NZa heeft zijn onderzoek primair gericht op de rol van de zorgkantoren en hierbij nadrukkelijk aan de zorgkantoren geadviseerd materiële controles in te stellen. Uit de perspublicaties rondom de miljoenenclaims mag duidelijk zijn dat de zorgkantoren deze adviezen hebben overgenomen. Uit het krantenartikel blijkt niet dat de kwaliteit van de (thuis)zorg van STN niet goed zou zijn. De IGZ is in augustus 2009 geïnformeerd over de Wtzi-toelatingen van de nevenvestigingen van STN in Bergen op Zoom, Eindhoven, Tilburg en Kerkrade. STN heeft over het jaar 2008 met betrekking tot de kwaliteitsparagraaf voor de AWBZ-gefinancierde activiteiten verantwoording afgelegd in het Jaardocument Zorginstellingen (zie

www.jaarverslagenzorg.nl) De resultaten over de zorginhoudelijke indicatoren en de cliëntervaringsmeting worden nadat deze eind van dit jaar beschikbaar zijn geanalyseerd op risico's op onverantwoorde zorg. Het is in januari 2010 bekend of STN op de risicosignalerings- en/of bezoekprioriteringslijst voorkomt. Er zijn bij de IGZ geen calamiteiten door STN gemeld. Er zijn bij de IGZ geen meldingen over STN ontvangen.

7
Uit het jaardocument van STN over 2007 blijkt dat sprake is van 1590 extramurale cliënten. Voor 2008 is sprake van 2094 cliënten.

8
Een onderzoek naar alle cliënten, zoals gesuggereerd in de vraag, is zeer bewerkelijk en eigenlijk een onmogelijke operatie. Indien uit de eerder genoemde materiële controle van het zorgkantoor blijkt dat de zorg niet geleverd is aan bepaalde cliënten, zal het zorgkantoor een signaal doorgeven aan het CAK. Het CAK zal op basis van zo'n signaal nagaan of de desbetreffende cliënt voor die zorg wel een eigen bijdrage heeft betaald. Als dit het geval is, stort het CAK de teveel betaalde eigen bijdrage terug. De claims uit de materiële controles hebben geen betrekking op 2009, maar op eerdere jaren. Veel cliënten zullen zich niet meer weten te herinneren wanneer welke zorg is geleverd. Voor AWBZ-cliënten bestaat bovendien de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen de opgelegde eigen bijdragen. De AWBZ-cliënt kan een signaal afgeven bij het CAK als hij meent dat het aantal uren op de vierwekelijkse factuur niet klopt. Het CAK zoekt dat vervolgens voor de cliënt uit door het aantal uren na te gaan bij de zorgaanbieder en corrigeert zonodig de factuur.

9
Ik heb geen signalen dat de AWBZ-verzekeraars onvoldoende toezicht zouden houden op de kwaliteit en de organisatie van de zorgverlening in relatie tot de kosten van de zorgverlening. Dit blijkt ook uit de actie van de AWBZ-verzekeraars CZ, Achmea en Agis. De casus STN is juist aangekaart door CZ, Achmea en Agis. Zij zijn degenen die de rechtmatigheid van de zorgverlening

hebben onderzocht en actie op hebben ondernomen. De AWBZ-verzekeraars voeren op basis van risico-analyse de materiële controles uit. Onderdeel van deze risico-analyse vormt ook de bestuurs- en accountantsverklaring bij de nacalculatie. Ingeval van STN was tot 2008 sprake van goedkeurende accountantsverklaringen. Eerst vanaf 2008 is sprake van accountantsverklaringen met een voorbehoud. Voor de gedeclareerde productie via U en Zo Thuiszorg BV is sprake van een oordeelsothouding van de externe accountant. Het toepassen van de risicoanalyse impliceert dat de zorgkantoren keuzes moeten maken en leidt er ook toe dat niet altijd direct wordt onderkend dat er bij zorgaanbieders een materiële controle moet worden ingesteld. Gerealiseerd moet worden dat de informatie vaak niet actueel is, dit omdat na afloop van een kalenderjaar verantwoording wordt afgelegd. De zorgkantoren moeten adequaat reageren op o.a. signalen in de media. In de situatie van STN was dit voor verbetering vatbaar. De NZa heeft de betreffende zorgkantoren hierop aangesproken. In het aangekondigde wetsvoorstel continuïteit van zorg worden de noodzakelijke maatregelen voor het early warning systeem opgenomen. Dit betreft in ieder geval de meldplicht van signalen aan de NZa en indien dit wordt nagelaten de bestuurdersaansprakelijkheid. Verder zullen nieuwe taken en bevoegdheden van de NZa en het College sanering zorginstellingen (CSZ) in het wetsvoorstel worden opgenomen, zoals het geven van een aanwijzing, bijvoorbeeld voor het opstellen van een herstelplan, en het aanstellen van een bewindvoerder (al dan niet via de rechter). Daarbij zal de taakverdeling tussen toezichthouders ook duidelijk worden beschreven. Vooruitlopend op de nog te realiseren wetgeving is aan de NZa gevraagd om samen met de IGZ begin 2010 al te starten met de opbouw en het beheer van het early warning systeem (Kamerstukken 2009–2010, 32 012, nr. 4).

10

Aan het leveren van thuiszorg zijn wel degelijk voorwaarden verbonden: de Kwaliteitswet zorginstellingen is van toepassing op thuiszorginstellingen. Deze instellingen moeten een kwaliteitssysteem hebben en

verantwoording afleggen over de geleverde kwaliteit. Dat geldt ook voor thuiszorginstellingen die (een deel van) de levering van zorg uitbesteden. Vanaf 2010 dienen instellingen in het Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording aan te geven aan welke onderaannemers zij in het voorgaande verslagjaar (een deel van) de levering van de zorg hebben uitbesteed, zodat deze onderaannemers ook zichtbaar zijn voor de IGZ. Over het verslagjaar 2010 zullen zorginstellingen zich ook moeten verantwoorden op welke wijze zij hebben toegezien op de kwaliteit van de door hun onderaannemers geleverde zorg. Daarnaast worden zorginstellingen momenteel door de IGZ actief gewezen op hun verantwoordelijkheid in dezen. De IGZ houdt toezicht op de kwaliteit van de zorg en werkt op dit moment toezichtscenario's uit voor nieuwe toetredende thuiszorginstellingen, waarbij uitgangspunt is dat nieuwe toetreders in het eerste halfjaar na toetreding worden getoetst. Verder zijn de Minister en ik voornemens om een wetsvoorstel in te dienen op grond waarvan zeggenschap van aandeelhouders van alle zorgaanbieders wordt beperkt. Deze maatregelen zullen ervoor zorgen dat de publieke belangen, zoals veiligheid, kwaliteit en continuïteit van zorg zijn gewaarborgd. De verwachting is dat deze begrenzing van de invloed ertoe zal leiden dat potentiële aandeelhouders van thuiszorginstellingen die uit zijn op korte termijnresultaten, worden geweerd.

¹ De bestuurder van STN is vanaf 24 oktober 2008 Zorg Holding BV.